

Posudek oponenta na diplomovou práci

Památky nás učí. Zámek Valtice a jeho využití ve výuce dějepisu.

Bc. Anna Formáčková

Předkládaná diplomová práce vznikla ve studijním programu Učitelství historie pro SŠ a zabývá se aplikací historické a památkové edukace na objekt státního zámku Valtice, na němž autorka působí jako průvodkyně. Hlavní cíl práce představuje projekt, jenž by s využitím podnětů ze současné didaktiky dějepisu a památkové péče navrhl konkrétní vzdělávací lekce, jež by zhodnotily edukační potenciál zámku Valtice a jeho historie. V úvodu posudku bych rád zdůraznil, že tento cíl se Anně Formáčkové podařilo naplnit.

Práce je přehledně strukturována do srozumitelných celků, v nichž se dobře orientuje. Oceňuji též stylistickou stránku. Autorka dobře zvládá jazykové variace s ohledem na žánrovou různorodost práce (reflexivní úvod, historiografický výklad, instrukce pro žáky ve vzdělávacích materiálech ad.) Pochybnosti však ve mně vzbudilo rámcové rozdělení na teoretickou a praktickou část, kdy se v teoretickém oddíle ocitly poměrně extenzivní výklady o dějinách zámku a rodu Lichtenštejnů. S teorií ve smyslu metodologické konceptualizace však nemají příliš společného. Za vhodnější bych zde považoval oddělení historiografické a didaktické složky. U dotčených výkladů mě navíc překvapil poměrně velký rozsah (téměř 30 stran). Autorka zde sice argumentuje nezbytností výkladu pro správnou kontextualizaci vzdělávacích lekcí, přesto bych však ocenil úspornější přístup (kontext doplnit až k dané lekci?), který by otevřel větší prostor pro historicky a památkově edukační konceptualizaci problému: co, jak a proč učit na památce?

Anna Formáčková využila jako klíčové inspirace Seixasovo a Mortonovo pojetí šesti konceptů historického myšlení The Big Six Historical Thinking Concepts (2012) a metodiku NPÚ Památky nás baví (2015). V navrženém projektu osvědčila, že těmto přístupům dobře rozumí a je schopna je metodicky aplikovat do konkrétní situace zámku Valtice. Právě tuto prakticko-metodickou rovinu diplomové práce, která se projevuje zejména v konkrétních návrzích badatelské dějepisné výuky do prostředí valtického zámku, považuji za nejzdařilejší. Naopak poněkud postrádám konceptuální úvahy nad obecnějším zdůvodněním toho, proč se do takovýchto aktivit vůbec pouštět. Proč je potřeba učit dějepis badatelsky? Co motivuje ke změnám na poli památkové edukace? Obě zvolené inspirace přitom k obdobným úvahám

podněcují. Na poli památkové edukace tyto otázky ještě výrazněji otevírá novější metodika NPÚ Postupme si dále! (2022), kterou autorka bohužel již nevyužila.

Navrhuji několik otázek do diskuze v rámci obhajoby:

Mohla by autorka formulovat nějaké obecnější argumenty k potřebě badatelské výuky či inovací na poli památkové edukace?

Proč autorka nevyužila výše dotčenou metodiku NPÚ z roku 2022?

Nevyžaduje takto pojatá a místně vázaná aplikace historické a památkové edukace konceptualizaci ve vztahu k regionu či regionálním dějinám? Nebo jsou navržené lekce určeny všem návštěvníkům zámku bez ohledu na vazbu k místu?

V závěru posudku bych rád konstatoval, že práci považuji za zdařilou. Předkládaný text Anny Formáčkové splňuje podmínky kladené na tento typ závěrečných prací. Doporučuji jej k obhajobě a navrhuji klasifikaci výborně.

doc. Kamil Činátl, Ph.D.

v Písku 28. 8. 2023